

Datum:
2021-04-16Diarienummer:
KRN-2020-00075

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

Fullmäktige i Uppsala kommun
Organisationsnummer 212000-3005

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Uppsala kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och de gemensamma nämnderna samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag under år 2020. Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2020".

Årets resultat för Uppsala kommunkoncern visar ett samlat resultat på 1 589 mnkr för verksamhetsåret. För kommunen uppgick resultatet till 979 mnkr och för de kommunala bolagen till 611 mnkr. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 657 mnkr för kommunkoncernen, 345 mnkr för nämnderna och 304 mnkr för de kommunala bolagen.

Pandemin har påverkat kommunen på flera sätt, dels genom minskade skatteintäkter och verksamhetsintäkter, dels genom både ökade och minskade kostnader i olika verksamheter. I syfte att stötta kommunerna i ett utsatt läge erhöles 433 mnkr i generellt statsbidrag vilket haft en positiv effekt på årets resultat då bortfallet av skatteintäkter endast uppgår till 184 mnkr. Pandemin är alltjämt pågående vilket gör det svårt att bedöma de långsiktiga konsekvenserna för ekonomin och verksamheten.

Revisorerna har i samband med tidigare års revisionsberättelser uppmärksammat kommunstyrelsens exploateringsredovisning. Under året har Uppsala kommun anpassat sin redovisning av markförsäljning och exploateringsavgifter till Rådet för kommunal redovisnings rekommendation. Vid årets granskning av årsredovisningen har exploateringsredovisningen följts upp och inga väsentliga avvikelser har noterats.

I årets resultat ingår exploateringsavgifter om 158 mnkr som tidigare inte skulle redovisats direkt i resultaträkningen samt en minskning med 25 mnkr av finansiering av historiska anläggningar som inte längre är möjlig. Den ingående balansen för exploateringsavgifter uppgick till 644 mnkr. I samband med anpassning till rekommendationen har detta inneburit en justering av de ingående balanserna där tidigare skuld upplösts och redovisas i posten eget kapital. Effekten av denna omföring är ett stärkt eget kapital och en förbättrad soliditet. Vi noterar att kommunstyrelsen i stort implementerat ett projektstödsverktyg men att det återstår några delmoment att utveckla i syfte att underlätta och förbättra uppföljningen av projektet.

Grundat på vår granskning så har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om *verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen*.

Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott med 499 mnkr, vilket är 362 mnkr högre än det prognostiserade resultatet i augusti år 2020. Socialnämnden och idrotts- och fritidsnämnden uppvisar ett underskott på -45 mnkr respektive -6 mnkr för året. Idrotts- och fritidsnämndens underskott är i huvudsak en konsekvens av pandemin och förklaras delvis av att, i enlighet med kommunens beslut, markeringsavgifter inte tagits ut för föreningslivets bokningar under perioden april till juni samt av uteblivna intäkter från matchhyror.

Utifrån den grundläggande granskningen konstaterar vi att socialnämnden inte i rimlig grad kan verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020. Revisionen har under året även genomfört en fördjupad granskning avseende ekonomistyrning inom bl a socialnämnden, där vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden inte helt säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning samt inte helt säkerställt en tillräcklig intern kontroll inom granskningsområdet. Årets resultat föranleder oss att kraftfullt påtala vikten av en förstärkt ekonomistyrning inom socialnämnden och att nämnden vidtar och redovisar tillräckliga åtgärder för en ekonomi i balans.

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument för perioden 2020-2022 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål. Totalt finns nio inriktningsmål och 95 uppdrag. Dessutom finns ytterligare 52 uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser från tidigare år samt 31 uppdrag som lämnats från fullmäktige eller bolagsstyrelse vid sidan av mål och budget. Utifrån granskningen av årsredovisningen konstaterar vi att sex av nio *inriktningsmål* i hög grad bedöms vara uppfyllda och resterande tre bedöms som delvis uppfyllda.

Utifrån den grundläggande granskningen gör vi bedömningen att kommunstyrelsen och samtliga nämnder med undantag för *utbildningsnämnden* kan verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2020. Vad gäller utbildningsnämnden bedömer vi att nämnden endast delvis kan verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt då nämnden endast når ett av nio uppställda mål, medan sju är delvis uppfyllda och ett mål inte utvärderas.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *delvis förenligt* med de *verksamhetsmål* (inriktningsmål) som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Kommunfullmäktige har formulerat tre *finansiella mål* vilka alla uppfylls:

1. Ekonomiskt resultat, kommunen
 - Minst två procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning
2. Soliditet, kommunkoncernen, inklusive pensionsåtagande
 - Soliditetens ska under perioden stärkas, inom ett intervall om 17-19 procent
3. Låneskuld per invånare
 - Skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än fem procent årligen.

I årsredovisningen framgår det att det ekonomiska resultatet för kommunen uppgår till 979 mnkr vilket motsvarar 7,4 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning. Soliditeten inklusive pensionsåtagandet uppgår till 25 procent vilket överstiger fullmäktiges mål. Låneskulden per invånare har minskat med 3,9 procent under året. Sett över en treårsperiod har dock låneskulden ökat med 1,7 procent per år.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *förenligt* med de *finansiella mål* som fullmäktige fastställt i budget 2020. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

Under året har vi genomfört en grundläggande granskning och ett antal fördjupade granskningar avseende *intern kontroll*. Den grundläggande granskningen visar att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i rimlig grad varit tillräcklig under år 2020. Vi konstaterar dock att namngivningsnämnden behöver utveckla sin interna kontroll i enlighet med de kammungemensamma riktlinjer som beslutats.

Vi konstaterar att kommunen under året reviderat riktlinjerna för bl a intern kontroll och att rutinerna för riskhantering uppdaterats. En viktig faktor är här att nämnds-/ styrelseledamöterna involveras i arbetet med den interna kontrollen och att förebyggande riskåtgärder inkluderas i planerna. Vi framhåller återigen vikten av att kommunen fortsätter arbetet med utvecklingen av den interna kontrollen såväl på kort som lång sikt, och med framtagande av gemensamma kontrollmoment i ett koncernperspektiv.

Under året har *lekmanntarevisorer*, utöver sin grundläggande granskning, genomfört en fördjupad granskning gällande underhåll av bolagskoncernens fastigheter, VA- anläggningar och ledningsnät. I samband med granskningen iaktogs ett antal förbättringsområden med avseende uppföljning av underhållsbehov och risker. Lekmanntarevisorer har för avsikt att framgent följa upp vidtagna åtgärder med anledning av granskningen.

Kommunstyrelsen fattade 2020-08-26 § 205 beslut om *revidering av regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda* i Uppsala kommun för mandatperioden 2019–2022. Revisorerne är kritiska till att kommunstyrelsen inte upphävde ersättningen till tredje vice ordförande i omedelbar anslutning till att domslutet från kammarrätten i februari vunnit laga kraft i mars år 2020.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Uppsala kommun, med undantag av vad som framförts ovan, har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna för år 2020 i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll i rimlig grad har varit tillräcklig under år 2020 men att den behöver vidareutvecklas.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och de gemensamma nämnderna samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020.

Per Davidsson har pga. jäv inte deltagit i granskningen av utbildningsnämnden och äldre-
nämnden.

Uppsala kommun

Uppsala den 16 april 2021

Per Davidsson

Lars-Olof Lindell

Magnus Andersson

Lise-Lotte Argulander

Berit Danielsson

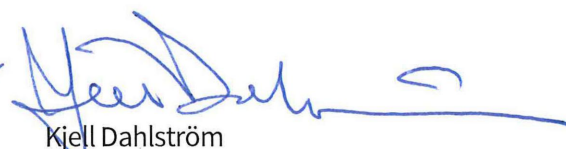

Hans Edlund

Ove Heimfors

Karolina Larfors

Tommy Larsson

Marie-Louise Lundberg

Kjell Dahlström

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Revisorernas redogörelse, bilaga 1
- Granskning av årsredovisning, bilaga 2
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och auktoriserad revisors revisionsberättelser i bolagen, bilaga 3-56

KA - Y
10/12/11
A P